

Sygn. akt III UK 62/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania A.K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 grudnia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...]. wyrokiem z 18 stycznia 2017 r. oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w R. z 25 maja 2016 r. oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji z 27 stycznia 2015 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie: (-) art. 233 § 1 w zw. z art. 391 i art. 382 k.p.c. polegające na wydaniu wyroku w oparciu o jedynie fragmentaryczne, wyciągnięte z kontekstu dowody osobowe, pominięcie dokumentu z świadectwa pracy wnioskodawcy, odwołanie się do sprawy, która toczyła się przed Sąd Najwyższym, a nie była objęta jako dowód w niniejszej sprawie, pomimo, że zarzuty apelacji wnioskodawcy obejmowały błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych przez Sąd pierwszej instancji za podstawę

wyroku w sprawie; (-) art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z zarządzeniem nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę w zakresie wykazu A dział V poz. 7, jak również Wykazem A dział V poz. 1 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez dokonanie ich wykładni polegającej na przyjęciu, że praca w warunkach szczególnych dla jej ustalenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze, a te przesłanki nie są spełnione, w sytuacji gdy pracownik wykonuje również inne czynności przygotowawcze do wykonywania pracy właściwej.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na „konieczność wyjaśnienia istotnego zagadnienia prawnego polegającego na ustaleniu czy wykonywanie czynności przygotowawczych do wykonywania pracy, która według odpowiednich przepisów prawa, powinno zostać uznane za wykonywaną w warunkach szczególnych lub nawet krótkotrwała przerwa w jej wykonywaniu wyłącza możliwość zakwalifikowania takiej pracy jako pracy w warunkach szczególnych. Skarżący wskazał, że zbyt restrykcyjne rozumienie przepisów polegające na stwierdzeniu, że od pracownika, który ma wykonywać pracę w warunkach szczególnych w sposób umożliwiający zakwalifikowanie jej jako pracy dającej prawo do skorzystania z obniżonego wieku emerytalnego, w sytuacji gdy oprócz właściwej pracy w warunkach szczególnych pracownik wykonuje również prace przygotowawcze do tej pracy, doprowadziłoby do konieczności stwierdzenia, że pracownik musiałby np. przez 8 godzin dziennie przybywać w wykopach. Jest sprawą oczywistą, jak podkreślił pełnomocnik, że sytuacja taka nigdy nie występuje w rzeczywistości.

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy wyjaśnić, że Sąd Najwyższy, działając jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Jednocześnie należy podkreślić, że Sąd Najwyższy na etapie przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572). Ma to umożliwić wybór jedynie takich spraw, które powinny zostać rozpoznane przez organ najwyższego szczebla sądownictwa ze względu na interes publiczny (postanowienie SN z 29 stycznia 2011 r., I UK 295/10, niepubl.).

Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Powołanie się na tę przesłankę przedsądu powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane zagadnienie oraz wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen; dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienie SN z 1 kwietnia 2015 r., I PK 233/14, LEX nr 1678064 oraz powołane tam orzeczenia). Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest

uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (por. postanowienia SN z 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243, czy z 6 czerwca 2012 r., I UK 113/12, LEX nr 1675224). Z czego z kolei wynika, że sformułowane przez skarżącego pytanie powinno zawierać problem ogólnej natury (por. postanowienie SN z 6 czerwca 2012 r., I UK 113/12, LEX nr 1675224). Należy również wskazać na utrwalone w orzecznictwie stanowisko, zgodnie z którym w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. przykładowo postanowienie SN z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934). Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może, zatem sprowadzać się do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. cytowane powyżej postanowienie SN z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, czy postanowienie SN z 29 grudnia 2004 r., I UK 187/04, niepubl.).

Wniosek skarżącego nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazał przepisów prawa, na tle których powstało opisywane przez niego zagadnienie – co uniemożliwia zakwalifikowanie tego problemu jako zagadnienia prawnego, a w konsekwencji również ocenę jego istotności z perspektywy zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Niezależnie od tego, nawet przy założeniu, wywnioskowanym z treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, że skarżącemu chodziło o wątpliwości dotyczące wykładni § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), to wątpliwości te zostały już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy. Zgodnie ze stanowiskiem utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego „Nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika. Od tej reguły istnieją odstępstwa. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, kiedy inne równocześnie wykonywane prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do ww. rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny.” – por. wyrok SN z 12 kwietnia 2012 r., II UK 233/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 86 oraz powołane tam orzecznictwo; ponadto wyrok SN z 10 kwietnia 2014 r., II UK 396/13, LEX nr 1460979. Z tej perspektywy, mając na uwadze dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego, wątpliwości skarżącego nie wynikają z konieczności dokonania wykładni budzącej wątpliwości przepisu prawa, ale z zastosowania przepisów prawnych, których wykładnia jest utrwalona w orzecznictwie, do okoliczności faktycznych tej sprawy – co nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.